

UZASADNIENIE

W pozwie w dnia 12 marca 2015r. powód M. O. domagał się zasądzenia od pozwanego Miejskiego Ośrodka (...) w R. kwoty 2.579,31zł tytułem odszkodowania za naruszenie praw autorskich przysługujących powodowi na podstawie umowy licencyjnej. /pozew k.3-4/

W odpowiedzi na pozew z dnia 24 czerwca 20015r. pozwany w pierwszej kolejności podniósł zarzut niewłaściwości miejscowej sądu, wskazując, iż zgodnie z art.35kpc decydujące dla oznaczenia sądu właściwego jest zdarzenie wywołujące szkodę, a to w wypadku przedmiotowej sprawy mogło wystąpić w bliżej nieokreślonym zakątku ziemi, wobec czego nie ma podstaw do zastosowania wymienionego przepisu i należy właściwość sądu ustalić według zasad ogólnych. Na wypadek nie uwzględnienia zarzutu niewłaściwości miejscowej wniósł o oddalenie powództwa z zasądzeniem kosztów procesu, podniósł że nigdy nie był dysponentem strony, której zamieszczono fragment mapy do którego służą powodowi prawa na które się powołuje./odpowieź na pozew k.26-28/

Postanowieniem z dnia 8 lipca 2015r. Sąd Okręgowy w Łodzi stwierdził swą niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gliwicach./ postanowienie k.38-39/

Postanowieniem z dnia Sąd Apelacyjny w Łodzi uchylił w/w postanowienie. /postanowienie k.56-59/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód wskazał, że w dniu 22 marca 2012r. powziął wiadomość o naruszeniu przez pozwanego przysługujących powodowi praw autorskich do Mapy (...) Wydawnictwa (...), poprzez rozpowszechnienie jednego jej fragmentu w serwisie internetowym pod adresem (...)/okoliczność bezsporna/

W dniu 13 lutego 2006 roku pomiędzy powodem M. O. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ł. a A. C. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w Ł. przy ul. (...) zawarta została umowa licencji wyłącznej na korzystanie z utworów wymienionych w umowie – map Polski sporządzonych w różnych skalach i różnej rozdzielczości oraz wszelkich programów komputerowych zawierających tę mapę lub też jej elementy, w szczególności do 26 programów wymienionych w §2 umowy .

A. C. (2) oświadczył, iż posiadane przez C. autorskie prawa majątkowe do wymienionych utworów obejmują prawa do całości utworów, włączając w to wszystkie wchodzące w ich skład części.

Umowa obejmowała wykorzystanie wymienionych w niej utworów na następujących polach eksploatacji:

- zezwalanie na wykonywanie praw zależnych poprzez udzielanie sublicencji osobom trzecim na polach eksploatacji poprzez utrwalanie i zwielokrotnienie metodą elektroniczną oraz rozpowszechnianie w sieciach teleinformatycznych rastrowych obrazów kartograficznych stanowiących elementy opracowania,
- dokonywanie zmian w treści i formie graficznej map, o których mowa poprzez

dodawanie własnych punktów wskazujących lokalizację obiektów punktowych,

liniowych lub powierzchniowych(§3 umowy).

Umowa zawarta została na okres dwóch lat począwszy od daty jej zawarcia za wynagrodzeniem stanowiącym 50 % kwoty uzyskanej przez powoda z tytułu udzielenia sublicencji.

Strony umowy ustaliły, iż zgodnie z art. 67 ust.4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (...) może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych w zakresie objętym

licencją wyłączną, a naruszenie tych praw w okresie objętym umową następuje na szkodę (...) (§4 umowy)./ umowa k. 17/

Umowa była następnie czterokrotnie aneksowana na dalsze okresy dwuletnie./ aneksy k.14., 14v, 15, 15v/

Zgodnie z cennikiem licencyjnym firmy powoda (...), obowiązującym od dnia 1 grudnia 2006 roku, wykupienie u niego sublicencji w zakresie jednego fragmentu mapy na najkrótszy okres – jednego roku wynosi 699 złotych netto, dwóch – pięciu fragmentów mapy na okres jednego roku wynosi -599 złotych netto./ cennik k.16/

Powód zabezpieczył tzw. zrzuty z ekranu na których zamieszczone były fragmenty map w serwisie internetowym pod adresem (...). / zrzuty z ekranu k.10,13/

Powód poinformował pozwanego o fakcie naruszenia praw autorskich pismem z dnia 22 marca 2012 roku. Wezwał do nawiązania kontaktu w celu uregulowania stanu prawnego dotyczącego bezprawnie reproduktowanego i rozpowszechnionego obraz mapy w terminie 7 dni. /pismo wraz z dowodem nadania k.7,8/

Po otrzymaniu wezwania do zapłaty pracownik pozwanego skontaktował się telefonicznie z pracownikiem powoda Panią M. R., próbował wyjaśnić sprawę, tłumacząc, że pozwany nie zamieszczał żadnej informacji na portalu I., ponieważ Miejski Ośrodek (...) zamieszcza informacje na własnym serwerze. Powodowi udzielono informacji, iż nie nastąpiło naruszenie przez pozwanego przysługujących powodowi praw autorskich do (...), poprzez rozpowszechnienie jednego jej fragmentu w serwisie internetowym pod adresem (...). Pod adresem (...) od 2005r. funkcjonuje strona internetowa, którą pozwany utrzymuje i za treść której odpowiada Miejskie Centrum (...) w R.. / zeznania św. I. K. protokół rozprawy z dnia 08.12.15r. 00:13:01-00:21:01/

Mimo otrzymanych informacji od pozwanego, pracownik powoda pani M. R. nie chciała rozmawiać, wyjaśnić sprawy i oświadczyła, że skoro pozwany nie chce zapłacić, to firma (...) założy sprawę do sądu. Zatem powód od 2012 roku posiadał informację, że pozwany nie jest dysponentem strony na której użyto fragmentu mapy. /zeznania św. I. K. protokół rozprawy z dnia 08.12.15r. 00:13:01-00:21:01/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie załączonych do akt sprawy dokumentów oraz zeznań świadka, które uznał za wiarygodne. Podkreślić należy, iż żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanego o zwrócenie się do operatora obsługującego adres (...) o wskazanie danych użytkownika, któremu w dacie przesyłania pliku adres ten był przydzielony.

Tego rodzaju informację strona mogła pozyskać samodzielnie poprzez skierowanie stosownego zapytania. W celu uzyskania danych osobowych dysponenta strony, pozwany mógł podobnie jak powód, wystąpić do administratora portalu o ujawnienie danych osoby która jest właścicielem strony internetowej.

Po otrzymaniu zawiadomienia administrator portalu dokonałby oceny, czy otrzymane zawiadomienie stanowi wiarygodną wiadomość o bezprawnym charakterze użycia cudzej własności.

Przy podejmowaniu decyzji o ewentualnym ujawnieniu danych osoby administrator bierze pod uwagę, że dane osobowe podlegają ochronie prawnej, a tym samym zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych na administratorze danych ciąży obowiązek dokładania szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą (w tym danych użytkowników), a w szczególności obowiązek zapewnienia, aby dane te były przetwarzane zgodnie z prawem (art. 26 ustawy o ochronie danych osobowych). Administrator może odmówić udostępnienia danych. Podstawę dla takiej omowy może stanowić wyrok WSA z dnia 19 lipca 2007 r. (sygn. akt II SA/Wa 93/07), stwierdzający, iż samo stwierdzenie w piśmie żądającym ujawnienia danych, że dane są potrzebne do podjęcia przeciwko osobom, których dotyczą, stosownych kroków prawnych, jest niewystarczające. W przypadku odmowy udzielenia informacji przez administratora, powód czy pozwany mógł, argumentując, iż administrator odmówił ich

bezzasadnie, zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o nakazanie udostępnienia takich danych (Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 13.02.2009 r., sygn. akt II Sa/Wa 1570/08).

Podkreślić należy, że strony, reprezentowane były przez profesjonalnych pełnomocników.

Obecnie, przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego, zmienionych ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189), rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996r. sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76).

Mając zatem na względzie rządzącą procesem cywilnym zasadę kontrydiktoryjności postępowania i nie znajdując podstaw do przeprowadzenia dowodów z urzędu (art. 232 k.p.c.), sąd oddalił wniosek o zwrócenie się o udzielenie informacji.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powoda o udzielenie terminu do złożenia pisma przygotowawczego, w związku z treścią odpowiedzi na pozew, przesłuchaniem świadka, w którym chciał się wypowiedzieć, co do stawianych zarzutów, złożony po przeprowadzeniu ostatniej rozprawy, wobec tego że sprawa dojrzała do stanowczego rozstrzygnięcia wobec zgromadzenia dowodów pozwalających na ustalenie istotnych okoliczności sprawy, zaś dalsza wymiana pism przygotowawczych prowadziłaby jedynie do zwłoki w postępowaniu. Należy pamiętać, iż powód od 2012 roku miał wiedzę, że pozwany kwestionuje fakt, że sporna strona internetowa należy do niego, powyższe wynikało także z treści odpowiedzi na pozew i nie spotkało się z inicjatywą dowodową powoda.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt 3 ustawy z 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych, (jednolity tekst – Dz. U. 2006 nr 90, poz. 631 ze zm.) dalej pr. aut. uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, między innymi naprawienia wyrządzonej szkody (a) albo na zasadach ogólnych (b) albo poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku, gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Na mocy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23.06.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 932) z dniem 1.07.2015 r. nastąpiła utrata mocy obowiązującej art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej - w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego w niniejszej sprawie, w szczególności z treści umowy licencyjnej wyłącznej, powód M. O. jest uprawnionym z tytułu autorskich praw majątkowych do przedmiotowej mapy. Swoje prawa powód bowiem nabył na mocy umowy licencyjnej (art. 41 ust. 1 pkt 1 pr. aut.), która została sporządzona na piśmie, a zatem spełnia warunki formalne z art. 53 pr. aut.

Dodatkowo należy wskazać, że w umowie licencyjnej nie zawarto klauzuli wyłączającej możliwość dochodzenia przez powoda roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych do przedmiotowej mapy. Jak stanowi bowiem art.

45 wymienionej ustawy jeżeli umowa nie stanowi inaczej, twórcy przysługuje odrębne wynagrodzenie za korzystanie z utworu na każdym odrębnym polu eksploatacji.

Podkreślić bowiem należy, iż art. 50 pkt 1 prawa autorskiego stanowi, iż odrębnym polem eksploatacji jest w szczególności utrwalenie utworu techniką zapisu magnetycznego, jak również rozpowszechnianie go za pomocą sieci Internet (art. 50 pkt 3 prawa autorskiego). Wyraźne wyodrębnienie w art. 50 ust.2 prawa autorskiego nowego pola eksploatacji w związku z udostępnieniem dzieła publiczności w taki sposób, aby sama decydowała o czasie i miejscu jego odbioru, jedynie potwierdza, że takie udostępnienie stanowi odrębne pole eksploatacji. Polski ustawodawca wyodrębniając nowe pole dążył do dostosowania prawa polskiego do traktatu WIPO o prawach autorskich oraz dyr. 2001/29. Pogląd taki wyrazili również autorzy Komentarza Prawo Autorskie i Prawa Pokrewne pod redakcją Janusza Barty i Ryszarda Markiewicza (wydanie 5, Wolters Kluwer Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2011, str. 355). W rozpoznawanej sprawie powód jedynie dochodzi od pozwanego roszczenia z uwagi na rozpowszechnienie utworu, do którego posiada uprawnienia. Bez znaczenia dla zasadności roszczenia objętego pozwem jest też kwestia braku informacji o ochronie praw autorskich, podmiocie do nich uprawnionym i zakresie licencji.

Przedmiotem prawa autorskiego, a więc utworem, jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (art. 1 ust. 1 pr. aut.), w tym utwór wyrażony słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi: utwory literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe (art. 1 ust. 2 pkt 1 pr. aut.), to uznać można, że mapa, jako utwór kartograficzny, również jest takim utworem.

Niespornym jest, iż mapa ma wszelkie cechy dzieła i jest przedmiotem ochrony na podstawie przepisów prawa autorskiego. Kwestia ta jest na tyle ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych, iż nie wymaga przytaczania dalszych rozważań w tym przedmiocie. Niewątpliwym też jest, że prawa autorskie (majątkowe, jak i osobiste) powstają z chwilą ustalenia (uzewnętrznienia) dzieła, a powstanie ochrony praw autorskich – następuje niejako z „automatu” - nie zależy od spełnienia jakichkolwiek formalizmów (opłat, rejestracji, noty copyrightowej itp.), przy czym ochrona w Polsce powstaje ze względu na polskie (lub kraju członkowskiego UE, EFTA) obywatelstwo twórcy, miejsce pierwszej lub równoczesnej publikacji w Polsce, polski język pierwszej publikacji lub w końcu przepisy konwencji międzynarodowych, a ze względu na przepisy umów międzynarodowych autorska ochrona utworu powstaje z chwilą jego stworzenia nie tylko w Polsce, ale praktycznie rzecz biorąc (gł. porozumienie TRIPS) na całym świecie.

W rozpoznawanej sprawie powód wykazał, iż posiada licencję wyłączną do mapy rozpowszechnianej przez stronę pozwaną, co wynika wprost z brzmienia § 1 i 2 umowy licencyjnej, bowiem jej przedmiotem jest cyfrowa mapa Polski w tym w szczególności wymienione w § 2.

Warunkiem dochodzenia odszkodowania jest istnienie legitymacji biernej po stronie pozwanego.

Pozwany w sprawie wykazał, iż nie jest dysponentem strony na której użyto fragmentu mapy do której powodowi służą prawa licencyjne, zamieszczonej w sieci Internet. Powód domagając się zasądzenia od pozwanego kwot wymienionych w pozwie, będąc reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika winien przedstawić dowody na istnienie po stronie pozwanego naruszenia. Skoro zdecydował, iż jedynym dowodem na którym chce w procesie wykazać podstawy odpowiedzialności pozwanego tzw. zrzut z ekranu na którym jest wymieniona pozwana jednostka, mimo wiedzy iż powyższą okoliczność pozwany kwestionował od chwili otrzymania wezwania do zapłaty, musiał ponieść konsekwencje swojego zaniechania, w tym przypadku sprowadzające się do oddalenia powództwa.

Oczywistym jest, że tylko użytkownik strony na której jest zamieszczona informacja może odpowiadać za zamieszczone na niej treści. Okoliczność, iż na stronie jest zamieszczona nazwa określonego podmiotu, nie stanowi dowodu w tym zakresie. Nie ulega wątpliwości iż po stronie powoda leżał obowiązek wykazania do kogo należy przedmiotowa strona. Nadto na podstawie dowodów zgromadzonych w niniejszym postępowaniu, zrealizowanych z inicjatywy pozwanego, sąd ustalił iż pozwany posługuje się od wielu lat inną stroną internetową, zlokalizowaną poza serwerami I., zaś strony pod przypisanym jej adresem nigdy nie używał.

W świetle materiału dowodowego tej sprawy, nie budzi także wątpliwości, że pozwany nie naruszał wyłącznego prawa powoda, jako nabywcy licencji do wyłącznego prawa korzystania z utworu i jego rozporządzania na polach eksploatacji wyraźnie wskazanych w umowie licencyjnej (por. art. 41 ust 2 pr. aut.). Pozwany bowiem nie rozpowszechniał na stronie internetowej w serwisie internetowym pod adresem (...) fragmentów mapy, do której autorskie prawa majątkowe przysługują powodowi.

Z tych względów powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach zastępstwa procesowego w przedmiotowej sprawie, sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty procesu stron złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w kwocie 600 złotych, ustalone na podstawie § 6pkt 3 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1349)tj. z dnia 25 lutego 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 490)